

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De in integrum restitutione. Consilium LIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

illudque conversum in solutionem aris alieni: cum enim id contigerit durante adhuc minore ætate, non potest inde alienationis approbatio inferri, præsertim cum in consequentiam venerit actus prioris, d. l. Tutor urgentibus de minor. & utilis conversio pecuniæ, restitutionem non impedit, d. l. Si index d. §. Item ex diverso; quia ad restitutionem pretij accepti semper tenetur & condemnatur, qui restitutionem petit integri.

Quamobrem omnibus hujus causæ angulis perentatis, in ea sumus sententia, quod Reverendus D. Abbas debeat prædictum contractum & transportum declarare nullum; & si quis fuerit, Actorem adversus eum in integrum restituere; Reo insuper condemnato prout in conclusione libelli per eundem actorem petitum existit.

De in integrum restitutione.

S Y M M A R I U M.

Restitutio in integrum pro minore & scholari.

1. Minor adversus confessionem restitui potest.
2. Minor pro maiore per statutum reputatus habet restitutionem integram.
3. 8. Forensis status alterius loci non ligatur.
4. Scholares statuti laicorum non ligantur.
5. Confessio iudicialis an & quando revocari possit.
6. Confessio procuratoris an noceat domino, & an revocari possit.
7. Confessio geminata revocari non potest.
9. Sequentia detegunt præcedentia.
10. Restitutio in integrum ubi petenda.
21. Restitutio in integrum exceptivè quocunque loco peti potest.

CONSILIUM LIX.

DVBITAVI, an iterum manum adhibere deberem causæ, quam Dominus Carolus Nicquet Reus, & in hac quarta instantia Appellans defendit, adversus Ioannem Malierbo originalem Actorem, & in secunda ac tertia instantiis Appellantem: propterea quod tribus distinctis consultationibus iustitiam defensionis dicti Domini Caroli, & iniustitiam intentionis præfati Ioannis ita deduxisse mihi persuadeam, ut ad pleniorum deductionem nihil desiderari possit. Sed quoniam ab homine juvene, cujus iudicium & ingenium nondum satis maturuit, nec ad juris iudicandi peritiam adhuc occalluit, video duas priores conformes sententias, à viris ætate, iudicio, eruditione, atque integritate præstantissimis, secundum præfatum D. Carolum latas, sic tractatas & proscissas esse, ut non satis constet, errore & imperitiâ, an gratiâ aut fordibus sic lata sit tertia, à qua postremo provocatum est, sententia, non detractabo causam rursus ad incudem revocare. Summatim tantum refricabo, quæ prioribus nostris responsis scriptis; videlicet in primis de Actoris intentione (quod scilicet Reo per Catharinam Malierbo impositum sit onus fidei commissi de dimidia parte mobilium bonorum) nullam extare directam probationem, vel per instrumenta, vel per testes, quinimod præsumptionem contrarij vehementissimam, imò certissimam facere instrumentum dona-

tionis, quam mortiscausâ eadem Catharina Malierbo pridie suæ mortis fecit; quâ Reo omnia sua bona, etiam mobilia, simpliciter & absolute donavit, nullâ alicujus fideicommissi factâ mentione. Et quamvis huiusmodi probationem Actor conficere conatus sit ex aliqua confessione ipsius Rei, ipsi tamen testibus ad hoc usus est, quibus vir bonus in re tam gravi & anticipi, merito fidem adhibere non debet; ut qui domestici fuerunt & familiares ipsius Actoris: cum alioqui adversus huiusmodi confessionem Reus se in integrum, quatenus opus foret, restitui petierit, & secundum terminos juris restitui debuit, l. Certum §. minorem de confess. Barr. & Bald. in l. Eum qui de iure iur. 10. Maurinus trad. de restit. in integ. c. 15. 2. prout etiam per primam sententiam, in quantum opus esset (revera enim opus non erat) huiusmodi restitutionem obtinuit.

Quo factum est, quod Actor potestatem juris circa dictam restitutionem integri perpendens, omnem conatum suum in secunda & tertia instantiis converterit ad tollendum ea omnia, quæ restitutioni locum facere possent, constituendo & faciundo in primis ipsum Reum maiorem, non per naturalem ætatem; cum in actis extet Actoris confessio, quod Reus minor viginti quinque annis tempore, quo huiusmodi confessio factâ prætenditur, fuerit: sed per repræsentationem consuetudinis Namurcensis, ubi hæc asserta confessio factâ dicitur. Quæ tamen restitutionem integri impedire non potuit: * huiusmodi enim consuetudina-ria vel statutoria repræsentatio hoc tantum facit, ut contractus, cum sic per repræsentationem maiore iustus non sit ipso iure nullus; qui nullus seu inefficax esset, non interpositâ tutoris seu curatoris auctoritate, Doct. in l. ruber de verb. oblig. sed tamen non impedit restitutionem integri adversus actus huiusmodi majoris, si per eos lædatur, Gloss. & Bald. in l. un. c. Si de moment. possess. & in l. Exigend. c. De procur. Lud. Roman. cons. 96. Viso themate. Boer. Decis. 131. nu. 20. Cum alioqui etiam dictæ consuetudinis plena probatio confecta non sit per demonstrationem exemplorum, aliisque, quæ ad consuetudinis, præsertim juri communi adversantis, plenam probationem requiruntur. Doct. in l. De quibus legib. & in l. 1. & 2. c. Quæ sit long. consuet.

Quæ etiam si plenissime probata esset, in hoc casu adversus Reum obtinere non posset, ob id, quod forensis huiusmodi statutis, quibus persona alioqui ad valide contrahendum inhabilis, contra terminos juris communis habilitatur, non subijciatur, Alex. Conf. 41. Visis quæ subtiliter nu. 5. vol. 5. & Conf. 111. Videtur prima. nu. 6. vol. 7. Iason. conf. 48. Vi veritas in fine vol. 1. potissimum si privilegiata persona sit vel ex ordine, ut Clerici, Lapsus allegat. 101. In civitate Florentia. Bald. in l. 1. c. De sum. Trin. & fide Cathol. vel ex alia favorabili causa, ut scholares, quos laicorum statutis obnoxios fieri æquum non est, Rebuff. de priv. scholarium. priv. 31. 155. & 156. Scholarem autem Universitatis Lovanientis tempore dictæ assertæ confessionis, ante ac post, atque etiam petiæ restitutionis, fuisse Reum, & in eadem Universitate, usque ad diem petiæ restitutionis, pro maiore parte anni reledisse, Actor aperte confessus est: quam confessionem quia ad extremum sibi obflare vidit propter prædictam juris rationem,

rationem (secundum quam scholares statuti laicorum non ligantur, sed subiciuntur statuti loci studij sui) ad palmariam contigit; revocando in praedicta tertia instantia praetactam suam confessionem, ultra triennium prius judicialiter factam.

5 Magna sane improbabilitate, tum ob id, quod haec confessio pro parte Rei fuerit acceptata; tum quod ex tam longo intervallo, quae judicialiter facta est revocari non possit, Baldus ad Speculat. in tit. de confess. & quod confessio procuratoris per viam contentiois jurisdictionis facta, statim domino noceat, Doct. in l. 2. §. quod observari C. De iur. iur. propter calum. & in l. Certum §. sed an & ipsos de confess. praesertim postquam effectus est per litem contestationem dominus litis. Ex necessitate enim officij respondere tenetur ad exhibitas partis adversae positiones; quod bona fide faciendo domino omnino praevincere debet, eleganter Bald. in l. 1. nu. 3. C. De confess. Philippus Cornu in consil. 17. Videtur in hac n. 5. vol. 4. 1. Possitum quia haec confessio plus quam geminata sit, quatenus ex libello Actoris in prima instantia exhibitio constat Reum positivè allegasse & allegando confessum esse, l. cum precum C. De liberali causa, quod non tantum tempore institutionis litis, sed etiam diu ante illam institutionem fuerit scholaris, & suppositum dictae Universitatis; quod etiam ex immatriculatione ejusdem Rei diu antecedente probatur & per publicum instrumentum constat: ita ut propter geminationem confessionis, revocandi potestas omnino, alijs etiam cessantibus, sit impedita, l. In contrarium, & ibi Doct. C. De non num. pec. & ab extremis argumento ducto, praefundenda sit medij temporis continua pro maiore parte temporis residentia, c. Quia 28. dist. 1. Sed etsi §. solennis De hered. instit. probato scilicet initio per immatriculationem seu intitulationem; probato quoque, quod tempore institutionis litis Reus in hac Universitate resideret.

8 Vnde non potest ad Reum, saltem ratione huius loci forensis, laicale hoc statutum porrigi; quia ut extra territorium suum nemo jus dicit, & extra territorium jus dicenti impune non paretur, l. ult. De iurisd. om. iudic. ita quoque laicalia statuta vel consuetudines extra locum statuentium, aut consuetudinem introducentium, in personas alterius jurisdictionis, vim aut effectum suum non exercent, c. Ecclesia, S. Maria De constit. l. Neque C. Qui dare tu. poss. DD. in c. per venerabilem Qui sit. sint legit. & in l. Cunctos populos C. De sum. Trinit. & sid. Cath. Sit cessante hac consideratione, non potest videri Reus ibi forum aut domicilium contraxisse, ubi ex causa ad tempus tantum fuit, propter necessaria negotia; veluti propter funus & exequias aviae; propter res domus mortuariae, quae ad eum haereditatem in effectu ex alle institutum pertinebant: sic quod non possit dici desisse habere animum residendi Lovanii, aut eo revertendi; ad id enim demonstrandum oportuissent docere, quod se & sua Lovanio transfuisset. Quod in proposito tanto minus dici potest, propterea quod constet Reum Lovanium esse reversum, & tempore litis inchoatae ibi deprehensum, & in qualitate scholaris per Actorem conventum, & ex sequentibus etiam detegitur & deprehenditur quis iussit animus & intentio antecedens l. Serranus bona fide §. fin. in fine

De acq. rer. dom. l. Naturalem §. cervos ead. tit. Ang. & Imol. in l. Qui non militabat §. 1. de her. instit. cum aliqui per absentiam annalem, etiam continuam, jus aut privilegium scholaritatis non amittatur.

Proinde quoque res vertatur, nihil est, quod petitioni restitutionis integri in hoc articulo ex omnibus, quae actor accumulavit, obviare possit:

1 & ne hoc quidem, (quod tamen Actor non allegat, sed exacte cogitanti scrupulum facere posset) quod haec restitutionis petitio non sit facta coram iudice Actoris; uti generaliter restitutio in integrum facienda est coram iudice illius, contra quem restitutio petitur, l. 2. c. Vbi & apud quem cog. in integ. rest. agi poss. Nam non obtinet id in scholaribus; & qui clericorum privilegio gaudent, Rebuff. loci supra citatus. Horat. Lucius in tract. de privileg. scholarum, privyl. 2. quos constat posse beneficium restitutionis adversus alios coram suo iudice proponere, Ant. de Butrio in c. Constitutus De in integ. rest. addito ad Bart. in l. Haeres abiens §. proinde de iudic. c. Cum aliqui etiam nihil veter. quin per viam exceptionis coram suo iudice restitutionem proponere possit, qui ab eo, adversus quem competit beneficium restitutionis, in iudicio convenitur: cum generaliter verum sit, incidentem articulum restitutionis in integrum definiri posse per eum, qui aliqui principaliter & directo propter restitutionem adiri non posset, c. Causa De in integ. rest. Fulgos. in l. ult. nu. 3. C. Vbi & apud quem & Doct. in d. l. 2.

Quamobrem concludimus, retractandam esse hanc Domini Officialis Namurcensis parum exacto iudicio latam sententiam, & duas priores secundum limites petitionis in secunda instantia propositae confirmandas, Actoremque in expensis omnium instantiarum simpliciter condemnandum. Quod Reverendum Dominum iudicem propensiorum futurum speramus, quod Actor legitime secundum statuta Universitatis a secunda instantia non appellaverit, ideoque per Dominos Iudices appellationum declaratum sit, quod eorum sententia transierit in rem iudicatam, tamquam deserta appellatione per defectum legitime & solemnitis appellationis; cui statuto non constat Pontificem in suo rescripto Officiali Namurcensi praesentato derogasse; cum neque id petitum, neque dispositivè in eodem rescripto cautum inveniat; certum autem est quod appellans in appellando sequi debeat statuta & formam loci, ubi de causa cognitum & iudicatum est, etiam si appellans alterius fori sit. DD. in d. l. Cunctos populos Lud. Roman. cons. 8. Visi mihi.

De in integrum restitutione.

SUMMARIVM.

Restitutio in integrum.

1. Restitutio in integrum pendente continuanda redditus annui solutio.
2. Restitutio in causa pendente quando non impediatur negotium principale.

CONSILIVM LX.

IMPROBABILIS est oppositio Domicellae Catharinae Pallet, adversus Immanuum Claeslen, quae propter causam restitutionis in integrum adversus